

บทที่ 1

บทนำ

หลักการและเหตุผล

จากการที่กรมสรรพากรมีนโยบายในการตรวจสอบภาษีอากรเพื่อการบริหารการจัดเก็บภาษีอากรและการบริหารงานตรวจสอบภาษีอากรให้มีประสิทธิภาพสูงสุดภายใต้แผนการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับอัตรากำลังที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น หน่วยงานจะต้องมีเป้าหมายในการปฏิบัติงานตรวจสอบที่ชัดเจนในการที่จะดำเนินการตามนโยบายของกรมสรรพากรและพร้อมที่จะดำเนินการตามนโยบายใหม่ทันทีซึ่งในปีงบประมาณ 2545 กรมสรรพากรได้กำหนดนโยบายการบริหารจัดเก็บให้เหมาะสมตามสภาวะการณ์ทางเศรษฐกิจของประเทศโดยให้มีการจัดเก็บภาษีได้อย่างถูกต้องครบถ้วนให้เป็นปัจจุบันและกำกับดูแลผู้เสียภาษีเป็นรายผู้ประกอบการซึ่งระบบปฏิบัติงานใหม่ คือ ระบบการกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการและให้ผู้ประกอบการเสียภาษีเป็นปัจจุบัน จังหวัดเชียงรายเป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคเหนือตอนบนที่มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศมาเยือนมากรองลงมาจกจังหวัดเชียงใหม่ (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2547) สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงรายได้มีนโยบายการจัดเก็บ ภาษีมูลค่าเพิ่มโดยจัดแบ่งกลุ่มธุรกิจใหญ่ที่มีศักยภาพในการเสียภาษีออกเป็น 10 ธุรกิจ (สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย, 2547) ได้แก่ กลุ่มโรงแรม กลุ่มรับเหมาก่อสร้าง กลุ่มรถยนต์ กลุ่มวัสดุก่อสร้าง กลุ่มสถานบริการน้ำมัน กลุ่มร้านอาหาร กลุ่มเครื่องไฟฟ้า กลุ่มสินค้าเบ็ดเตล็ด ห้างสรรพสินค้า กลุ่มสำนักงานยาสูบ กลุ่ม ทศท.คอร์ปอเรชั่น สำนักงานงานสรรพากรพื้นที่เชียงรายได้เน้น กลุ่มธุรกิจที่มีอัตราการเจริญเติบโตในท้องที่เชียงรายและมีผลการจัดเก็บเพิ่มขึ้น ได้แก่ กลุ่มธุรกิจโรงแรมและสปา (ปัจจุบันธุรกิจสปาที่มีสถานบริการสปาอยู่ในรีสอร์ทหรือโรงแรม) และกลุ่มรถยนต์รถจักรยานยนต์ จากผลการจัดเก็บภาษีมูลค่าเพิ่มของกลุ่มธุรกิจโรงแรมและสปา ปีงบประมาณ 2546 มีผลการจัดเก็บเป็นร้อยละ 9.63 ปีงบประมาณ 2547 มีผลการจัดเก็บเป็นร้อยละ 21.21 (ข้อมูลผลการจัดเก็บภาษีของสำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย ปีงบประมาณ 2547) ซึ่งผลการจัดเก็บมีอัตราเพิ่มขึ้น ผลการเก็บที่มีอัตราเพิ่มขึ้นนี้มีผลมาจากกรกำกับดูแลของเจ้าพนักงานตรวจสอบ (สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย, 2547) การกำกับดูแลผู้เสียภาษีโดยใกล้ชิดเป็นรายผู้ประกอบการและให้ผู้ประกอบการเสียภาษีเป็นปัจจุบันในการปฏิบัติงาน คือ เจ้าพนักงานตรวจสอบ จะเน้นที่การออกตรวจสภาพกิจการโดยจะมีการวิเคราะห์ข้อมูลทั้งภายในและภายนอกของกรมสรรพากรของผู้ประกอบการแต่ละรายก่อนที่จะทำการ

ออกตรวจสภาพกิจการการตรวจสอบจะพิจารณาถึงการให้ข้อมูลของผู้เสียหายพร้อมทั้งนำเอกสารหลักฐานทางการบัญชีมาทำการตรวจสอบรวมถึงการติดตามกำกับดูแลพฤติกรรมกรรมการยื่นเสียหายให้เป็นไปตามข้อเท็จจริง การติดต่อกับผู้เสียหายอาจจะทำเป็นหนังสือหรือการพูดคุยทางโทรศัพท์

ระบบการกำกับดูแลผู้เสียหายเป็นรายผู้ประกอบการ สำหรับธุรกิจโรงแรมและธุรกิจสปา จะเน้นการตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษีซึ่งเป็นการตรวจสอบที่ยังไม่ได้มีการออกหมายเรียกตรวจสอบในการปฏิบัติจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากผู้ประกอบการ วัตถุประสงค์ ก็เพื่อให้ผู้ประกอบการที่เสียหายไว้ไม่เป็นที่ไปตามสภาพข้อเท็จจริงให้เสียหายถูกต้องและเป็นปัจจุบันอีกทั้งยังเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ประกอบการได้ดำเนินการเกี่ยวกับการเสียหายเพิ่มเติมด้วยตนเองและทำให้ผู้ประกอบการชำระภาษีน้อยกว่าที่ถูกเรียกประเมินหรือถูกตรวจสอบโดยเจ้าหน้าที่กรมสรรพากร (การเสียหายเพิ่มเติมด้วยตัวเองทำให้ภาษีน้อยกว่าที่ถูกเรียกประเมินหรือถูกตรวจสอบ หมายความว่า ยกตัวอย่างเช่น การยื่นแบบภาษีมูลค่าเพิ่มเพิ่มเติม การยื่นเพิ่มเติมด้วยตนเองจะเสียเบี้ยปรับร้อยละ 20 ถ้าเกิดจากการถูกเรียกประเมินหรือถูกตรวจสอบจะเสียเบี้ยปรับร้อยละ 50) การตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษีจึงเป็นวิธีการที่ทำให้ผู้ประกอบการแสดงรายรับที่แท้จริงที่ต้องยื่นแบบแสดงรายการภาษีตั้งแต่เดือนที่มีการขยายฐานภาษีเป็นต้น ไปอีกทั้งยังช่วยลดภาระเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีของกรมสรรพากรซึ่งมีจำนวนจำกัดและไม่สามารถที่จะตรวจสอบหรือกำกับดูแลผู้ประกอบการได้ทั่วทุกรายและลดภาระการเร่งรัดหนี้ภาษีอากรจากการประเมินภาษี

การตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษีสำหรับธุรกิจโรงแรมและธุรกิจสปาไม่ได้มีลักษณะหรือรูปแบบกำหนดไว้แน่นอนรูปแบบและเทคนิคตรวจสอบก็จะมีประเด็นภาษีที่แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับประสบการณ์ทำงานของเจ้าหน้าที่ วุฒิศึกษา ขนาดของกิจการและความซับซ้อนทางธุรกิจ การวิเคราะห์ช่วงฤดูกาล ช่วงวันหยุดและวันเทศกาล ประเภทของการยื่นแบบแสดงรายการที่จะต้องนำมาใช้ในการวิเคราะห์แบบแสดงรายการ เช่น ภาษีเงินได้นิติบุคคล ภาษีเงินได้บุคคลธรรมดา ภาษีมูลค่าเพิ่ม ภาษีหัก ณ ที่จ่าย ภาษีธุรกิจเฉพาะ การวิเคราะห์ห้วงการเงินโดยทั่วไป เช่น การวิเคราะห์แนวโน้ม และ การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงิน ข้อมูลภายนอกและข้อมูลภายในที่กรมสรรพากรมี เช่น ข้อมูลบัญชีทะเบียนโรงแรมจากสำนักงานเทศบาลนครเชียงใหม่ ข้อมูลจากเว็บไซต์ของผู้ประกอบการ เป็นต้น

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ทำให้ผู้ศึกษาสนใจที่จะศึกษาถึงเทคนิคที่ใช้ในการตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษี สำหรับธุรกิจโรงแรมและธุรกิจสปา และหากได้นำเทคนิคต่าง ๆ มาใช้เพื่อชี้แจงข้อเท็จจริงให้ผู้ประกอบการได้ทราบเกี่ยวกับวิธีการตรวจสอบจะทำให้การเจรจากับผู้ประกอบการมีน้ำหนักและสามารถขยายฐานภาษีไปข้างหน้าได้อย่างถาวรและมีประสิทธิภาพซึ่งเป็นวัตถุประสงค์หลักของกรมสรรพากรที่จะเสริมสร้างความสมัครใจในการเสียภาษีของผู้เสียหายด้วยความเต็มใจ การดำเนินการดังกล่าวจะส่งผลให้การเสียภาษีได้ผลเป็นที่น่าพอใจและยังสามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานตรวจสอบได้ด้วย

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาถึงเทคนิคการตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษีสำหรับธุรกิจ โรงแรม และธุรกิจสปา ในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย
2. เพื่อศึกษาถึงแนวทางการตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษีและแนวทางการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตรวจสอบภาษีในการกำกับดูแลธุรกิจ โรงแรม และธุรกิจสปา

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงเทคนิคการตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษีสำหรับธุรกิจ โรงแรม และธุรกิจสปา ในเขตท้องที่สำนักงานสรรพากรพื้นที่เชียงราย
2. ทำให้ทราบถึงแนวทางการตรวจสอบเพื่อการขยายฐานภาษีและแนวทางในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่และให้เจ้าหน้าที่ได้เข้าใจถึงเทคนิคต่าง ๆ ในการวิเคราะห์แบบแสดงรายการภาษีเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของการชำระภาษีของธุรกิจ โรงแรม และธุรกิจสปาทั้งในปัจจุบันและอนาคตให้เป็นไปตามนโยบายของกรมสรรพากร

นิยามศัพท์

การตรวจสอบภาษีอากร หมายถึง การตรวจสอบได้สวนตามหมายเรียก การออกตรวจสอบการปฏิบัติเกี่ยวกับการเสียภาษีอากร และการตรวจค้นตามประมวลรัษฎากร (คู่มือการตรวจสอบภาษีอากรตามระเบียบกรมสรรพากรว่าด้วยการตรวจสอบภาษีอากรตามประมวลรัษฎากร พ.ศ. 2540)

การขยายฐานภาษี หมายถึง การตรวจสอบและการค้นหาแหล่งภาษีอากรตลอดจนการติดตามการยื่นแบบแสดงรายการ หรือ การดำเนินการเพื่อให้ทราบรายรับที่แท้จริงของกิจการ และชี้แจงแนะนำตลอดจนติดตามให้ผู้ประกอบการ ไปยื่นแบบแสดงรายการให้ถูกต้องด้วยตนเอง ทั้งนี้ การตรวจหารายรับที่แท้จริง ต้องมีผลให้เพิ่มรายรับเดือนปัจจุบันและเดือนต่อ ๆ ไป (กองฝึกอบรมกรมสรรพากร, 2545:1-007)

โรงแรม หมายถึง บรรดาสถานที่ทุกชนิดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อรับสินจ้างสำหรับคนเดินทางหรือบุคคลที่จะหาที่อยู่ หรือที่พักชั่วคราว (สุภาพรรณ รัตนภรณ์, 2544: 3)

ธุรกิจโรงแรม หมายถึง สถานที่ทุกชนิดที่จัดตั้งเพื่อหารายได้จากผู้เข้าพักโดยต้องมีการขายอาหารและเครื่องดื่มตามความต้องการของผู้เข้าพัก (ชูศรี เทียบศิริเพชร, 2545: 3)

ธุรกิจสปา หมายถึง การมีสุขภาพดีด้วยน้ำ จึงเป็นธุรกิจที่มีการดูแลรักษาสุขภาพด้วยการใช้น้ำบำบัด เช่น อาบน้ำในบ่อน้ำพุร้อน แช่ตัวในน้ำแร่ แช่น้ำนม อบตัว อาบผิวด้วยไอน้ำ บำรุงผิว ด้วยผลิตภัณฑ์นานาชนิด เป็นต้น (สำนักมาตรฐานการกำกับและตรวจสอบภาษีกรมสรรพากร, 2547:1)

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved